

Uisio abdie. Abdias quanto breuior. tanto profundior. Seruus dei interpretat. sic moyses famulus dei. et apulus fauus christi. et ea vidit et audiuit qui sunt digna prophetae fuitute. Est ergo visio abdie qua videtur gentibus ad quos legatus misit dominus. destructio enim idumee visio nationum est. Cum autem titulus ponatur visio non exequitur quod aliquid viderit. sed tantum audierit. Visio est per intellectum habet ponit more prophetarum. quod videtur et audierit intelligitur: a quo visione prophetetur. videntes dicunt. Magna autem prophetae continetur in libro hieremie mutata quibusdam verbis.

Esau filius ysaac frater iacob vocatur. etiam edom. id est. rufus. et scir. id est. pilosus. habet in regione quam nunc dicitur gebaena. ubi prius habitauerunt horrei qui interpretantur liberi. Urbs quoque hebraice edom et graece idumea vocata nomine patris vicinior est palestinae. cui dicitur per amos. Super tribus scribitur edom et scir. Cum ergo idem homo tribus nominibus vocetur. sic et terra eiusdem edom dicitur et idumea et scir. Haec regio non computatur inter extraneas gentes quia possessa est a filio ysaac. a fratre iacob. nec data est filiis israel in possessionem. sed profuerunt filii israel movere arma contra fratrem suum. Sicut autem et esau ex odio pleccatus est fratre suo iacob ita idumei semper inimici fuerunt israelitis. Contra idumeos ergo loquitur hic propheta.

Iuxta historiam. o. edom cum sis minimus ad comparationem ceterarum gentium quae sunt in circuitu in superbiam erigeris. et cum sis contemptibilis et pauper. nec habens tectum edificiorum. sed habitans in speluncis quasi aquila in solitudine eleuatis. et ita tumescis corde. ut in sidera credas te habitare. et omnes gentes tuo subingas imperio.

Secundum tropologiam factus est sermo contra iudeos carnales qui iniuriunt christianis. et iacob fratrem suum. id est. populum supplantatorem qui illis primogenita subripuit. persequuntur. Vel fit contra hereticos qui cum videantur dicere. vicina nobis pariter sunt. et simplicem habitatorum de hereditate

patris nunc et pellere. Vel contra mundum qui terrenus et crudelis. Quia ysaias. Quis est iste qui venit de edom. et. v. d. b. Quidam per idumeam intelligunt carnem aduersus cuius impugnationem putant prouocari animam. ut mortificatis membris quae sunt super terram. consequatur eternam in christo gloriam. Iudei frustra somniant hanc prophetiam viri contra imperium romanum.

Surgite. Legatus loquitur gentibus ad quas missus est. Surgite qui dormitis. et me timeatis inire gratiam pugnam et insolitam. me habetis primum in acie. ego qui apparui iohanne tenens gladium et amalech in cruce meo venillo moyses pugnat super pauca. ero nobis laus.

Ecce paruulum et. Alibi hereticus licet magnus videatur tibi et contempnas paucitatem ecclesie. tam apud ecclesiasticos viros peremptibilis est. et tam superbia cordis tui te deuat. cum sis diuisus a petra christo et eius ecclesia. et confisus in ministerijs et secretijs reprobis tibi regna celorum. Possunt etiam dici haec aduersus carnem. cuius vires immituntur in aduentu christi et contemptibilis fit. et anime impio subiecta. et frustra erigitur cum habitet in caernis. id est. sensibus vel cogitationibus. et vult dominari anime et rationalis solium. et opera sua non credit posse superari.

Si exaltatus. Aquila altius volat ceteris avibus. et habet tam acutum visum ut in sublimibus volans pisciculos videat in mari natantes. ad quos rapiendos. immodum tormenti descendit.

Promittunt sibi heretici aquilarum similitudinem quae solent ad cadaver dominicae congregari. Solent etiam inter sidera ecclesie dum dormit paterfamilias nidum suum ponere. cum sibi magnitudine corporis. et longo ductu alarum. hanc inde detrahant eos. hanc etiam potest dici pro carne quam quis se erigat. et a se imitet exaltat. et multos sanctorum decipiat. tamen a domino est expugnata et delecta.

Incipit prologus beati hieronimi in abdiam prophetam

Iacob patri archa fratrem habuit esau. quod ob roborem corporis sui edom hebraice lingua appellatus est.

quod latine sanguineus dicitur. Is memoratum fratrem suum qui israel nomen accepit. graui odio commotus interimere conatus est. Quia de causa omnis qui populum israel hoc est filios patriarche iacob. predicti esau odium imitari persecuti sunt. esau et edom appellati sunt.

Et quia populus israel de captiuitate chaldeorum per cirum regem per sarum nutu dei reuocatus in hierusalem ab alio regno grauius afflictus atque oppressus est. ideo hoc regnum quod more esau predictum populum persecutum est. per denunciationem abdie prophete increpatus quod non dei indignatione sed sua virtute populum superatum gloriabatur.

De quo regno olim per dauid in psalmo. c. xxvi. dictum est. Memorare dicit filiorum edom in die hierusalem. Nam reliqua lectione comprehensa futurum in gentes iudicium ob causas lectione comprehensas. et regnum dei in populo israel significat. Debetur hunc esse dicentem qui sub rege samarie achab. et impiissima regina iezabel pauit centum prophetas in specubus qui non curauerunt genu ante baal. et de septem milibus erant quos helias arguitur ignorasse. Sepulcrum quoque eius usque hodie cum manu soleo helisei prophete. et baptiste iohannis in sebastie uenerationi habetur. quae olim samaria dicebatur.

Hanc herodes rex antipatris filius in honore augusti cesaris graeco nomine vocauit augustas. Dicitur quia centum prophetas pauperat. accepit gratiam prophetalem et de duce exercitus fit dux ecclesie. Tunc in samaria paruam gregem

am inter sidera ecclesie dum dormit paterfamilias nidum suum ponere. cum sibi magnitudine corporis. et longo ductu alarum. hanc inde detrahant eos. hanc etiam potest dici pro carne quam quis se erigat. et a se imitet exaltat. et multos sanctorum decipiat. tamen a domino est expugnata et delecta.

te patris nunc et pellere. Vel contra mundum qui terrenus et crudelis. Quia ysaias. Quis est iste qui venit de edom. et. v. d. b. Quidam per idumeam intelligunt carnem aduersus cuius impugnationem putant prouocari animam. ut mortificatis membris quae sunt super terram. consequatur eternam in christo gloriam. Iudei frustra somniant hanc prophetiam viri contra imperium romanum.

Surgite. Legatus loquitur gentibus ad quas missus est. Surgite qui dormitis. et me timeatis inire gratiam pugnam et insolitam. me habetis primum in acie. ego qui apparui iohanne tenens gladium et amalech in cruce meo venillo moyses pugnat super pauca. ero nobis laus.

Ecce paruulum et. Alibi hereticus licet magnus videatur tibi et contempnas paucitatem ecclesie. tam apud ecclesiasticos viros peremptibilis est. et tam superbia cordis tui te deuat. cum sis diuisus a petra christo et eius ecclesia. et confisus in ministerijs et secretijs reprobis tibi regna celorum. Possunt etiam dici haec aduersus carnem. cuius vires immituntur in aduentu christi et contemptibilis fit. et anime impio subiecta. et frustra erigitur cum habitet in caernis. id est. sensibus vel cogitationibus. et vult dominari anime et rationalis solium. et opera sua non credit posse superari.

te patris nunc et pellere. Vel contra mundum qui terrenus et crudelis. Quia ysaias. Quis est iste qui venit de edom. et. v. d. b. Quidam per idumeam intelligunt carnem aduersus cuius impugnationem putant prouocari animam. ut mortificatis membris quae sunt super terram. consequatur eternam in christo gloriam. Iudei frustra somniant hanc prophetiam viri contra imperium romanum.

pauperat. nunc in toto orbe christi pascit ecclesias. Et sicut stephanus coronam meruit passionis. sic hic seruitute dei cum paulo apostolo nomine gloriatur. quia abdias seruus domini in nostro sonat eloquio.

Incipit argumentum

Abdias qui interpretatur seruus domini personat contra edom sanguineum terrenumque fratrem. fratris quoque iacob semper emulum: hasta percutit spiritali.

Ca. i.

Intellectus uerborum que sunt a deo

Uisio abdie

Dec dicit dominus deus ad edom

Auditum audiui a domino. Legatus est iohannes christus homo qui mittitur ad nabuchodonosor. et exercitum eius. ut ueni ad destructionem iudaeorum. et legatum misit ad gentes. Surgite. et consurgamus aduersus eum in prelium. Ecce paruulum te deidi in gentibus. Contemptibilis tu es valde. Superbia cordis tui extulit te habitantem in scissuris petrae suae. et. l. e. t. i. e. g. exaltantem solium suum. Qui dicit in corde suo. Quis detrahent me in terram. Si exaltatus fueris ut aquila. et si inter sidera posueris nidum tuum. inde detraham

am inter sidera ecclesie dum dormit paterfamilias nidum suum ponere. cum sibi magnitudine corporis. et longo ductu alarum. hanc inde detrahant eos. hanc etiam potest dici pro carne quam quis se erigat. et a se imitet exaltat. et multos sanctorum decipiat. tamen a domino est expugnata et delecta.

te patris nunc et pellere. Vel contra mundum qui terrenus et crudelis. Quia ysaias. Quis est iste qui venit de edom. et. v. d. b. Quidam per idumeam intelligunt carnem aduersus cuius impugnationem putant prouocari animam. ut mortificatis membris quae sunt super terram. consequatur eternam in christo gloriam. Iudei frustra somniant hanc prophetiam viri contra imperium romanum.

Surgite. Legatus loquitur gentibus ad quas missus est. Surgite qui dormitis. et me timeatis inire gratiam pugnam et insolitam. me habetis primum in acie. ego qui apparui iohanne tenens gladium et amalech in cruce meo venillo moyses pugnat super pauca. ero nobis laus.

Ecce paruulum et. Alibi hereticus licet magnus videatur tibi et contempnas paucitatem ecclesie. tam apud ecclesiasticos viros peremptibilis est. et tam superbia cordis tui te deuat. cum sis diuisus a petra christo et eius ecclesia. et confisus in ministerijs et secretijs reprobis tibi regna celorum. Possunt etiam dici haec aduersus carnem. cuius vires immituntur in aduentu christi et contemptibilis fit. et anime impio subiecta. et frustra erigitur cum habitet in caernis. id est. sensibus vel cogitationibus. et vult dominari anime et rationalis solium. et opera sua non credit posse superari.

Promittunt sibi heretici aquilarum similitudinem quae solent ad cadaver dominicae congregari. Solent etiam inter sidera ecclesie dum dormit paterfamilias nidum suum ponere. cum sibi magnitudine corporis. et longo ductu alarum. hanc inde detrahant eos. hanc etiam potest dici pro carne quam quis se erigat. et a se imitet exaltat. et multos sanctorum decipiat. tamen a domino est expugnata et delecta.

Si fures in. Fures et latrones sunt heretici filij noctis et tenebrarum...

Nonne fura. es. f. f. Nonne sibi putaret sufficere...

Quomodo scrutati sunt esau. Inuesti gauerunt abscondita eius...

Quomodo. s. f. Ammirando dicit. quod nihil reliquerunt...

Usque ad terminos. Non una pars regionis per babilonios vastata est...

Usque ad terminos. All. cum secreta hereticorum per sanctos fuerint palata...

Numquid non in. Numquid cum pars decepti reuertent ad ecclesiam...

De monte esau. Mons esau. idem est qui mons seir...

Propter interfectionem. Propter interfectionem et propter iniquitatem...

absconditi tenebris angulos domus tue...

Si fures introissent ad te. si latrones per noctes...

Inuesti gauerunt abscondita eius...

Ad terminos emiserunt te...

Qui comedent tecum...

Non est prudentia in eo...

perdam sapientes...

de idumea...

Et timebunt fortes tui...

Propter interfectionem et propter iniquitatem...

Quonia iuxta est dies domini...

coniunctus babilonijs obsidentibus hierusalem...

In die cum stares aduersus eum...

Et non legeris...

Et non legeris...

Et non legeris...

Et non legeris...

Et non legeris...

Et non legeris...

Et non legeris...

Et non legeris...

Et non legeris...

Et non legeris...

Et non legeris...

Et non legeris...

Et non legeris...

Et non legeris...

Et non legeris...

lingue et odio cordis occidisti quantum in te fuit iacob...

Et non despicias. Jam apte minatur homo propheticalis edom...

Hereticus cum videris fratre tuo violentia persecutonis...

Et non legeris...

Et non legeris...

Et non legeris...

uerunt **U**nde ait. si alie gentes q̄ non a teo peccauerūt biberunt de calice ire dei. quomō tu q̄ magis peccasti impunita remanebis.

Sicut fecisti fiat. **S**imile legitur in ps̄. **M**emor esto domine filio rum edō i. d. hierusalē. dicentiū e. e. v. a. f. in ea. **U**nde et p̄tra babilonem imp̄cat p̄pheta. **F**ilia babilonis misera. b. q. r. t. r. t. quā retribuisti nob. **B**eatus q̄ t. r. a. p. s. a. p.

Quomō enim bibisti. **S**icut cum babilonijs letabaris de destru ctione hierusalem ubi erat templus meum et altare. ita delatantur in effusione tui san guinis gentes q̄s tunc tecum habebat babilonis in f̄sidio.

Bibent om. gen. **C**ōtrarie similitudines supplicis deputate. **U** q̄anq̄ vites aduer sarię

Et absorbebūt. **R**ec solū letabunt in tua p̄ditōe. **E**tia; ab sorbebūt occidendo. ita vt sint ydumei q̄si non sint. vel ille gētes erūt quasi non sint. q̄ q̄ absorbeant te absor bebunt a medis. q̄ si cat babiloni; alias gē tes. ita medi babiloni os vicerunt. et medos macedones. et macedo nes romani. romanos d̄bitus.

Et erūt quasi n. f. **Q**uia nō adheret illi q̄ dicit. ego sum: nihil est. **H**etia; ergo q̄ cum eo nō sunt p̄bit et in die iudicij ita re tribuet eis sicut ip̄s q̄ peccauerūt contra ec clesiam.

Et in mōte syon. **A**l. **D**estructio opib; carnis. et terreno ip̄io desolato. **I** ecclesia erit saluatio eor; q̄ a ma tre nō exierūt. et ipsa morabitur sanct; san ctorum. et domus sup plantatiū vicia possi debunt eos d̄bitia nos effectos. q̄ se pri; possederāt. et domus esau. i. terrenorum nō poterit sustinere dis putationē ignitā. catholicor; s̄ deuorabunt in suā salutem. et non erunt reliquie esau. quādo d̄bitio flectetur omne genu celestium terrestriū et infer. et cum deus sit ignis consumens. sui vertunt in naturam ignis. vt consu mant stipulam peccatorum.

Et erit factus. **D**ominus reuersus ad templum quod pro peccatis dimiserat. **V**el erit san ctus ip̄e mōs syon p̄pter cultum dei qui ibi celebra bitur. et tunc qui reuersi fuerint. vel de duabus. vel de decem trib; panē pugnabunt contra idumcos. quib; idumei non poterūt resistere. sicut nec stipula igni.

Et erit domus iacob. **P**er iacob due tribus. p̄ ioseph decem. q̄a ieroboam q̄ p̄mus in illis regnauit. et ioseph fuit

Hec omnia isdgi de tēpote antichristi interpretantur quem p̄ christo recipient. **E**t quidquid cōtra idumgam dicitur. ipsi de romano imperio

Sicut occidisti iudeos ita occideris ab ho sibus. **S** conuertet dolor eius in caput ei

Sicut fecisti fiat tibi. **R**etributōs

Tuam conuertit in caput tuū **Q**uo

Modo enim bibisti super montem

Sanctum meū. **B**ibent omnes gē

Tes iugiter. et bibēt et absorbebūt

Et erunt quasi non sint. **E**t in mōte

Syon erit saluatio et erit sanctus.

Et possidebunt domos iacob. eos

Qui se possederant. **E**t erit domus ia

Cob ignis. et domus ioseph flama

Et domus esau stipula. **E**t succen

Detur in eis et deuorabunt eos. **E**t

Non erunt reliquie domus esau.

Quia dominus locus est. **E**t he

Reditabunt hi qui ad austrum mō

Tem esau. et qui in campestrib; phi

Listim. et possidebunt regiones ef

Fraim et regionem samarię. **E**t be

Niamin possidebit galaad. **E**t trā

Migratio exercitus huius filiorū

Israel. omnia chanaanorum vsq;

Ad sareptam. et transmigratio hic

sonniant dictum. **N**os vero sub corobabel iam factū esse intelligimus. **E**t quidie in ecclesia. et in regno animę cōtra carnem in vno quoq; cōpleri vi demus.

Et hereditabūt. **R**euerſo iuda in regnū bi qui in meridie habita bant. et habebant angustos terminos. occupabāt montana idumcorū. et q̄ de duabus tribubus p̄us in campestribus crāt i lida. emaus. diospoli. ni copoli. possidebunt quinq; vrbes phylistinorum. gaçam. ascalonem. aco tum. accarō. getb. **B**ilatabit etiam iuda vt

Rusaleme que in bosphoro est. possi

Debit civitates austri. **E**t ascēdet

Salutores in montem syon iudi

Care montem esau et erit deo reg

Gnum.

Incipit plogus in ionam prophetam.

Sanctū ionam

hebrei affirmant filium fuisse mulieris vidue sa reptang. quē helias p pheta mortuū suscitauit. matre p ea dicente ad eū. **N**ūc cognoui qz viz dei es tu. et verbum dei in ore tuo est veritas. **O**b hanc causam etiam ipsum puerum vocant ama thi. **A**mathi enim in nostra lingua veritatem sonat. **E**t ex eo qz verū helias locus est ille qui suscita tus est filius dicit esse veritatis. **I**deo de veritate columba nascit. quia iona columba sonat. **I**n con demnationem aurem israel ionas ad gentes mittitur. qz minue agē te penitentiam illi in malicia pē uerant. **T**emporibus quippe iero

stum p̄bebit. et vitia incendet. **T**ransmigratio vero hierusalem. vbi fuit visio quondam pacis. nunc toto orbe diffusa possidebit ecclesias veri lu minis. et tunc ascendent saluatores apostoli. de reliquijs indgorum electi. **S**peculam montis ecclesie. et deponentes iudaicam superbiā et vniuersor; montium qui se aduersus dei scientiam erigunt. **D**omino regnum p̄abūt

Distice qui sunt i vero lumine. et qui te nēt campestria humi litatis possidebūt ma gistros gentilium qui montibus compātur p̄pter p̄bilosophiam et eloquentiam. et etiā phylistinim discipulos illorum qui alienige ne dicuntur. **P**osside bunt etiam hereticos ecclesie qui fructifica tionem et custodiam mandatorum dei pro mittunt. **P**orro be niamin. filij dextre. s. populus christianus possidebat galaad. i. iudeos a quib; trans migravit testimonius ad christianos.

Et transmigratō exercitus huius. **A**l. **S**arepta angu stia panis vel incendi um. **C**hanaam mol; vel negotiator vsq; milis. **Q**uando vero transmigratio filiorū israel dimissa occiden te littera venit ad spi ritum viuificantem. mouebit cūta que le gis sunt. et de multis margaritis viam ne gociabitur humilis ef factus. et vbi fuit ante tribulatio panis. pa

Marginal notes on the right edge of the page, including a large initial 'C' and various smaller annotations.